

**GYAKORLATI KÉPZÉSI ÚTMUTATÓ ÓVODAPEDAGÓGUS SZAKOS
HALLGATÓK SZÁMÁRA
LEVELEZŐ TAGOZAT**

2017

KEDVES HALLGATÓ!

Ezekon az oldalakon az óvodai gyakorlati képzés feladatairól kap tájékoztatást. Az óvodák tisztelettel és szeretettel várják Önt, ahol tapasztalt, jól felkészült óvodapedagógusok fogják gyakorlati feladataikat irányítani és segíteni.

Ezt az útmutatót töltsse le, és a képzés teljes idejéig őrizze meg, mert hasznos információkat tartalmaz a gyakorlati képzéssel kapcsolatban.

Kívánjuk, hogy örömmel és sikeresen töltsse óvodai gyakorlatát!

A gyakorlati képzés színhelyei (levelező tagozat):

- Eszterlánc Északi Óvoda (és tagóvodái) Nyíregyháza, Tas utca 1-3.
- Gyermek Háza Déli Óvoda (és tagóvodái) Nyíregyháza, Kereszt utca 8.
- Négy Évszak Óvoda (és tagóvodái) Mátészalka, Kalmár út 23.
- Nagykállói Brunsvik Teréz Óvoda (és tagóvodái) Nagykálló, Szabadságharcos út 8.
- Kisvárdai Egyesített Óvoda (és tagóvodái) Kisvárd, Csillag köz 2.
- Játékkországi Óvodái (és tagóvodái) Vásárosnamény, Bartók Béla út 24.

Minden egyes gyakorlati színhelyen az adott óvodavezető által kijelölt mentorok irányítják a hallgatók gyakorlati munkáját.

A gyakorlati képzés vezetői:

- Szikszainé Kiss Edit óvodavezető (Nyíregyháza, Kisvárd, Nagykálló)
- Skarbit Józsefné óvodavezető (Nyíregyháza, Mátészalka, Vásárosnamény)

A mentorok munkáját koordinálják, a hallgatók félév végi értékelését ellenőrzik, és az értékelést a Neptun rendszerben rögzítik.

A gyakorlati képzés általános céljai és feladatai

- A hivatástudat megalapozása és kialakítása.
- Az óvodai neveléshez szükséges pedagógiai készségek és képességek fejlesztése.
- A szakmai műveltség és a gyakorlati ismeretek szintetizálása.
- Gyermekcentrikus szemléletmód kialakítása.
- Az óvodai nevelői feladatok megismerése és gyakorlása.
- Az óvodai nevelés alapdokumentumainak megismerése: Alapprogram, helyi nevelési program.
- Az óvodai élet: az óvodai szokások, napirend, heti rend.
- A gyermeki tevékenységek tervezése, szervezése, irányítása, ellenőrzése.

- Kapcsolatalakítás az óvodapedagógusokkal, dajkákkal.
- Kapcsolatalakítás a szülőkkel.
- Kapcsolatalakítás egyéb társintézményekkel: Bölcsőde, iskola, pedagógiai szakszolgálat stb.

A gyakorlati képzés az elméleti képzéssel párhuzamosan 6 féléven át folyik.

A szakmai gyakorlaton csak érvényes **Egészségügyi könyvvel** lehet részt venni, melyet a hallgató köteles az első alkalommal leadni az óvoda vezetőjének.

A gyakorlati képzés óra- és vizsgaterve

Félév	Tantárgy kódja	Tantárgy neve	Előfeltétel	Szakmai gyakorlat féléves óraszám	Kredit	Félévi köv.	Tantárgy típusa
1	BOV1103	Szakmai identitás fejlesztése		28	3	Mai	A
2	BOV1211	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat I.	BAI0003	57	4	Mai	A
3	BOV1119	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat II.	BOV1204, BOV1211	57	4	Mai	A
4	BOV1229	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat III.	BOV1119	67	5	G	A
5	BOV1137	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat IV.	BOV1229	67	5	G	A
6	BOV1244	Összefüggő komplex szakmai gyakorlat	BOV1137	8 hét	10	Mai	A

A gyakorlati képzés felépítése és tartalma (röviden)

Alapozó és gyarapodási szakasz: I–II. félév

- I. félév: Az első félév feladata a szakmai identitás kialakítása és fejlesztése tréning formájában.
- II. félév: A második félévben kezdődik az óvodában zajló gyakorlati képzés. A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **15 óra**, amelyet **3 nap** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **13óra/félév (5+4+4)**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók megfigyelik a játékot, bemutató foglalkozásokat tekintenek meg (mese-vers, matematika – a külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatokkal, testnevelés -mozgás), a mentor irányításával elemzik a látottakat, foglalkozás-tervezeteket készítenek, és próbálkoznak foglalkozások vezetésével.

Gyarapodási és kibontakozási szakasz III–IV. félév

- III. félév: A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **15 óra**, amelyet **3 nap** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **13óra/félév (5+4+4)**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók gyakorolják a játékszervezést, a mese-vers, matematika-, testnevelés- foglalkozás-kezdeményezést, bemutató foglalkozásokat tekintenek meg (a külső világ tevékeny megismerése: természet, hagyományok, család, tárgyi környezet; ének-zene) a mentor irányításával elemzik a látottakat, foglalkozás-tervezeteket készítenek.
- IV. félév: A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **25 óra**, amelyet **egy hét** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **13óra/félév (5+4+4)**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók gyakorolják a játékszervezést, a környezet, ének-zene, testnevelés foglalkozás kezdeményezését, bemutató foglalkozásokat tekintenek meg (ének-zenéből - énekes, táncos játékok és vizuális nevelésből – festés, rajzolás, mintázás, kézimunka) a mentor irányításával elemzik a látottakat, foglalkozás-tervezeteket készítenek.

Kiteljesedési szakasz V—VI. félév:

- V. félév: A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **25 óra**, amelyet **egy hét** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **13óra/félév (5+4+4)**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók gyakorolják a játékszervezést és irányítást, mese-vers, matematika, környezet, testnevelés, ének-zene, vizuális nevelés foglalkozás kezdeményezését, bemutató foglalkozásokat tekintenek meg a differenciált szervezésre; a mentor irányításával elemzik a látottakat, differenciált foglalkozás-tervezeteket készítenek.
- VI. félév: **8 hetes** összefüggő komplex szakmai gyakorlat. A gyakorlaton a hallgató a teljes óvodapedagógusi szerepkört gyakorolja. A gyakorlat végén záró foglalkozásokat (2) tart. Az összefüggő komplex szakmai gyakorlat során gyakorlati portfóliót készít.

**Az óvodapedagógus jelöltekre
vonatkozó elvárások**

- Tanulmányozza az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját és az elfogadott alternatív óvodai nevelési programokat, folyóiratokat, szakmai anyagokat (Óvodai nevelés, Óvónők kincsestára, Fejlesztő Pedagógia) és az óvodában található szakirodalmakat.

- Az óvodapedagógus szak tantervi követelményeiben megfogalmazódott műveltségterületek tükrében lássa el elméleti és gyakorlati feladatait.
- Ismerje meg a gyermekintézmény pedagógiai programját, a mentor által elkészített éves tervet, és alkalmazkodjon annak elvárásaihoz, nevelő-oktató munkáját ennek megfelelően, ezzel összhangban tervezze.
- Felkészülését, óvodai munkáját, magatartását a pedagógiai hivatás iránti elkötelezettség és méltóság jellemezze.
- Alkalmazkodjon a gyermekcsoport életritmusához, napirendjéhez, fejlődési szintjéhez.
- A már kialakult és megszokott módon szólítsa keresztnévén, illetve becenevén a gyermekeket.
- Az óvodában ápoltan (javasolt hajviselet hosszú haj esetén: feltűzve vagy összekötve), esztétikusan, pontosan, jelenjen meg. Mentora útmutatása alapján elkészített vázlata és tervezete naprakész legyen.
- Az óvodai gyakorlata során, munkája időszakában használjon váltóruhát és váltócipőt.
- Mobiltelefonját az óvodai gyakorlat során nem használhatja.

A hallgatók jogai és kötelességei a gyakorlati képzés idejére

- A hallgató az előírt napokon és időben köteles a gyermekcsoportban pontosan és a gyakorlati munkára felkészülten megjelenni (váltóruha, váltócipő, pedagógiai napló vezetéséhez szükséges eszközök).
- A hallgató anyagi felelősséggel használhatja az óvoda eszközeit. A mentorral történt egyeztetés alapján azokkal az elkészített és vásárolt eszközökkel, amelyeket a foglalkozáshoz használ, szabadon rendelkezik.
- A hallgató köteles az írásbeli feladatait a követelményeknek megfelelően elvégezni, felkészülten érkezni az óvodába.
- A hallgatónak joga és kötelessége a gyakorlati képzéssel kapcsolatos észrevételeit a mentornak, az óvodavezetőnek vagy helyettesének, illetve a gyakorlatvezetőnek jelezni.
- A hallgató egyéni gyakorlata során köteles aktívan (tevélegesen és nem szemlélődve) részt venni a gyermekek tevékenységeiben, gondozásában, nevelésében.

Javaslatok a mentor óvodapedagógusok részére szakmai gyakorlathoz

- Kérjük a vezető és a mentor óvodapedagógusokat, legyenek a hallgatók segítségére a nyugodt elméleti és gyakorlati munka feltételeinek biztosításában.
- Keressenek lehetőséget arra, hogy a hallgatók minél több óvodapedagógusi mintát lássanak óvodán belül.
- Kérjük a mentor óvodapedagógusokat, készítsék fel a szülőket, gyerekeket az óvodapedagógus hallgatók fogadására.
- A mentor óvodapedagógus legyen tárgyilagos értékelője a hallgatónak, és szükség esetén segítse önállóságának érvényesülését a gyermekek megismerésében.
- Folyamatosan vezesse be a hallgatót az óvoda adminisztrációs munkájába.

- Naponta elemezze és értékelje a hallgató teljesítményét.

A mentor óvodapedagógus feladatai

- Tájékoztatja a hallgatót az óvoda dokumentumairól, működési rendjéről, szokásairól, a félév meghatározó feladatairól.
- Ismerteti a hallgatóval az adott csoport nevelési és fejlesztési tervét.
- A pedagógiai naplóban foglaltak alapján, a hallgatóval közösen átbeszéljük a szorgalmi időszak alatt végzendő feladatokat.
- Tanácsaival, tapasztalataival segíti a felkészülést, elemző, építő értékelésével feltárja az esetleges hibákat, útmutatást ad szakmai továbbfejlődéshez.
- Minden gyakorlat elején bemutató foglalkozást tart a félév kiemelt nevelési tevékenységéből.
- Figyelemmel kíséri a hallgató óvodai munkáját. A pedagógiai naplóban található tervezeteket, vázlatokat, megfigyeléseket elemzi, értékeli és aláírásával hitelesíti.
- Figyelemmel kíséri a mulasztásokat, azok igazolását, és a hallgatói jelenléti ívet és az értékelő lapot aláírja.
- Féléves tevékenység értékeléseként gyakorlati jegyet ajánl, melyet a hallgatónak megindokol.

A gyakorlat során használt legfontosabb alapfogalmak

Hospitálás: az óvodapedagógus hallgató tapasztalatszerzés, és ismeretbővítés céljából különböző nevelési szintereken megfigyeléseket végez.

Pedagógiai napló: követelményei és formája megtalálható és letölthető az Intézet honlapjáról. A hallgató a pedagógiai naplóban az egyéni és csoportos gyakorlat során megfigyelt tapasztalatait, élményeit, pedagógiai eseményeket, helyzeteket, adatokat rögzíti, a megadott szempontok alapján, megtervezi a gyakorlati munkáját. Csak önállóan megfogalmazott pedagógiai napló kerül értékelésre!

Gyakorlatvezető: az óvodai gyakorlatot irányító oktató/2 óvodavezető, akinek feladata: a gyakorlatok szervezése, kapcsolattartás a mentorokkal és a hallgatókkal. A beérkező dokumentumok ellenőrzése, a minősített aláírások vagy gyakorlati jegyek bevezetése a NEPTUN rendszerbe. Minden félév elején tájékoztatót tart az adott gyakorlati feladatokról, azok részleteiről. (Munkáját a szakfelelős és az óvodavezetők, mentorok segítik.) A gyakorlatok befejeztével tájékozik a megszerzett gyakorlati ismeretekről és problémákról.

A mentor óvodapedagógus: A gyakorló helyen dolgozó mentor feladata, hogy a konkrét tevékenységekbe, óvodai munkába bevezesse a hallgatókat. Tájékoztatja a hallgatót az óvoda dokumentumairól, működési rendjéről, szokásairól, a félév meghatározó feladatairól. Ismerteti a hallgatóval az adott csoport nevelési és fejlesztési tervét. Meghatározza a hallgatónak a gyakorlat alatti konkrét feladatait, a tartandó foglalkozás témakörét. Tanácsaival, tapasztalataival segíti a felkészülést, elemző, bíráló értékelésével feltárja az esetleges hibákat, útmutatást ad szakmai továbbfejlődéséhez. Minden gyakorlat elején bemutató foglalkozást/okat tart a félév kiemelt nevelési tevékenységeiből. Figyelemmel kíséri a hallgató óvodai munkáját. A tervezeteket, vázlatokat, megfigyeléseket és a pedagógiai naplót elemzi, értékeli és aláírásával hitelesíti. Figyelemmel kíséri a

mulasztásokat, és azok igazolását, és a hallgatói dokumentációt aláírja. Féléves tevékenység értékeléseként minősített aláírást vagy gyakorlati jegyet ad, melyet a hallgatónak megindokol.

Megfigyelés: céltudatos, tervszerű, rendszeres, reális, objektív tényeken alapuló észlelés.

Pedagógiai elemzés (reflexió): Az elméleti és gyakorlati tudás közti kapcsolat egyik eszközeként tartjuk számon. Tények, események, történések alapján szerzett ismeretek felfedezése, adott vagy választott szempontok alapján történő elemzése, értékelése, a tapasztalatok és a hozzájuk kapcsolható elméleti és gyakorlati ismeretek segítségével következtetések levonása, megfogalmazása.

Vázlat, tervezet: Az önálló feladatvégzésre való felkészülés írásos eszköze, amely segíti a tervszerű, tudatos munkavégzést.

A gyakorlat típusai

Csoportos gyakorlat: Szaktárgyakhoz, módszertani tantárgyakhoz kapcsolódik, a hallgatók az adott félév kiemelt tevékenységeiből tervezetet készítenek, csoport előtt kötött és kötetlen foglalkozást tartanak, amit meghatározott szempontok szerint elemeznek és értékelnek, így saját és társuk munkája is gazdagítja szakmai tapasztalataikat.

Egyéni gyakorlat: A hallgató meghatározott időkeretben folyamatosan bekapcsolódva az óvoda mindennapi életébe, meghatározott tevékenységeket végez.

A gyakorlat munkaformái: megfigyelés és önálló munkavégzés.

Érvénytelen a hallgató gyakorlata, ha hiányzása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti mértéket meghaladják, vagy ha az előírt félév feladatainak teljesítésére elégtelen vagy nem felelt meg minősítést kapott. Ebben az esetben a gyakorlatot meg kell ismételni.